

**AFYONKARAHİSAR İL TARIM VE ORMAN
MÜDÜRLÜĞÜ**

**Kırsal Kalkınma Ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü
14.2 Etap KKYDP**

KKYDP DÖRDÜNCÜ DÖNEM

**28 Temmuz 2020 tarih ve 31199 sayılı Resmi Gazete 'de
yayınlanan 2800 sayılı**

**“Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı
Ekonomik Yatırımlar ve Kırsal Ekonomik Altyapı
Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Karar” ile**

01/01/2021-31/12/2025 tarihleri arasında,

- ❖ **Kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak,**
- ❖ **Tarım ve tarım dışı istihdamı geliştirmek,**
- ❖ **Gelirleri artırmak ve farklılaştırmak amacıyla**
kadınlar ve genç girişimciler öncelikli olmak üzere gerçek ve tüzel kişilerin
tarıma dayalı ekonomik faaliyetlerine yönelik yatırımları kapsamaktadır.

KKYDP BİLEŞENLERİ

**TARIMA DAYALI
EKONOMİK
YATIRIMLAR**

**Tarımsal ürünlerin işlenmesi paketlenmesi
ve depolanması ile Tarımsal Üretime
Yönelik Sabit Yatırımlar (Tarımsal Sanayi)**

**KIRSAL
EKONOMİK
ALTYAPI
YATIRIMLARI**

A İŞ PLANI : Makine Ekipman Alımları

**B İŞ PLANI : Küçük aile işletmeciliği faaliyetleri,
arıcılık, el sanatları, ipekböcekçiliği, tıbbi
aromatik bitkiler işlenmesi, makine parkları**

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar

Yatırım Tutarı ve Destekleme Oranları

Ekonomik Yatırımlar (Hibeye Esas Proje Tutarı)

Yatırımcı Nev'i	Yeni Yatırım (TL)	Tamamlama Yatırımı (TL)	Teknoloji Yenileme/Kapasite Artırımı Yatırımı (TL)
Tüzel Kişiler (Şirket, Koop., Birlik)	3.500.000-	2.500.000-	2.000.000-
Gerçek Kişiler	3.500.000-	2.500.000-	2.000.000-

**Hibeye esas proje tutarı alt limiti 250.000 Türk Lirasıdır.
Bu limitin altındaki başvurular kabul edilmez.**

Başvuruların kabul edilmesi halinde; hibeye esas proje tutarının %50'sine hibe yoluyla destek verilir.

KİMLER BAŞVURABİLİR

Son başvuru tarihinden önce **bakanlığımızın herhangi bir kayıt sistemine kayıt yaptırmış olan gerçek ve tüzel kişiler** başvuruda bulunabilir.

- ❑ Kolektif, Limited ve Anonim Şirketler
  - ❑ 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ve
  - ❑ 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununa göre kurulmuş olanlar ile
  - ❑ 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanuna göre kurulmuş kooperatifler
  - ❑ 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun ilgili maddelerine göre kurulan ıslah amaçlı yetiştirici birlikleri ile bunların üst birlikleri/iktisadi teşekkülleri
  - ❑ 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununun ilgili maddelerine göre kurulan **iktisadi teşekkülleri**
- Tüzel kişilik olarak başvuruda bulunabilir.

- ❖ Belirtilen tüzel kişilikler kuruluş tüzüklerinde/ana sözleşmelerinde belirtilen faaliyet alanları ile ilgili yatırım konularına başvurabilir.
- ❖ Tüm yatırımlara yönelik proje konularına başvurabilecek tüzel kişilerin idari ve mali açıdan kamudan bağımsız olması gerekmekte olup bu hususla ilgili olarak başvuru aşamasında idari ve mali açıdan kamudan bağımsız olduklarına dair taahhütname alınacaktır.
- ❖ 24 Haziran 2018 tarih 2018/11828 karar Resmi Gazete 'de yayınlanan “**Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin tanımında değişiklik yapılmasına dair yönetmelik** ” ile yapılmış olan limitlere istinaden tanımlanmış olan “**İşletme ve KOBİ tanımı**” dışındaki başvurular değerlendirmede reddedilecektir.

YATIRIM KONULARI

Ekonomik Yatırımlar Kapsamında;

- ❖ **Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi, Kurutulması, Dondurulması, Paketlenmesi Ve Depolanmasına Yönelik Yatırımlar**, (*Bitkisel Ürünler, Hayvansal Ürünler, Su ürünleri, Tıbbi Aromatik Ürünler, Çelik Silo / Soğuk Hava Deposu*)
- ❖ **Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımına İlişkin Yatırımlar** (*Proje Kapsamında Yer Alan Tesislerde Kullanılmak Üzere Enerji Üretim Tesisleri*)
- ❖ **Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yapılmasına Yönelik Yatırımlar** (*Deniz, İç Su Yetiştiriciliği*)
- ❖ **Hayvansal Ve Bitkisel Orijinli Gübre İşlenmesi, Paketlenmesi Ve Depolanması Yatırımları,**
- ❖ **Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar;**
  - 1-Sera Yatırımları (*İklimlendirme, sulama ve gübreleme sistemli modern seralar*)
  - 2-Büyükbaş Hayvancılık Sabit Yatırımları
  - 3-Küçükbaş Hayvancılık Sabit Yatırımları
  - 4-Kanatlı Yetiştiriciliği Sabit Yatırımları
  - 5-Kültür Mantarı Üretimi Sabit Yatırımları
  - 6-Büyükbaş/Küçükbaş Kesimhane Yatırımları
  - 7-Kanatlı Kesimhane Yatırımlarıhibe desteği kapsamında değerlendirilir.

YATIRIM YERİNİN ÖZELLİKLERİ

Yeni yatırımlarda ve tamamlama konusunda yapılan başvurularda yatırım yerinin mülkiyetinin;

- ❑ *Başvuru sahibi adına olması ,*
- ❑ *Gerçek veya tüzel kişilerden kiralanmış olması,*
- ❑ *Belediye, İl Özel İdaresi, Ticaret Odası, Sanayi Odası, Ziraat Odası, Ticaret Borsası Veya Vakıflar Genel Müdürlüğü, Hazine, Organize Sanayi Bölgesi, Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Ve İhtisas Küçük Sanayi Sitesi'nde yapılacak yatırımlar için ise tahsis/irtifak belgesi bulunması (İlgili kurum/kuruluşun bağlı oldukları mevzuata göre alınır)*
- ❑ *Yeni ve Tamamlama Yatırımlarında yatırım yerinin tapu kaydında ipotek, haciz, ihtiyati tedbir ve yatırımın sürdürülebilirliğini etkileyebilecek şerhler ve mahkemelik durumların olmaması gerekir.*

YATIRIM YERİNİN ÖZELLİKLERİ

DİKKAT...

- ❖ Alınmış veya alınacak olan yapı ruhsatı ve yapı kullanım izin belgelerinin ve/veya yapı kayıt belgesinin mutlaka başvuru konusu ile uyumlu olması gerekir.
- ❖ Kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğinde proje sunan yatırımcıların yapı kullanma izni, işletme kayıt/şartlı onay/onay belgesi, çalışma izin belgesi, çevre izin ve lisans veya çevre izin belgesi, işyeri açma ve çalışma ruhsatı, vb. güncel ulusal mevzuat kapsamında almaları gereken izin ve ruhsatlara sahip olmaları şarttır.
- ❖ Yeni tesis ve kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması niteliğindeki başvurularda, yatırımcı, yatırımın sonunda yukarıda bahsi geçen yürürlükteki mevcut veya resmi gazetede yayımlanarak değiştirilmiş mevzuat ile uyumlu olacağına dair taahhütnameyi başvuru aşamasında veri giriş sistemine yüklemeli ve son ödeme talebinde taahhüt ettiği bu belgeyi nihai rapor ekinde sunmalıdır.

PROGRAM KAPSAMINDAKİ GİDER KALEMLERİ

Yatırım uygulamalarına ait;

- a) İnşaat işleri alım giderlerine,
  - b) Makine, ekipman ve malzeme alım giderlerine,
- hibe desteği verilir.

- ***Satın alımlar KKYDP Satın Alma Rehberi esaslarına göre ve yatırımcı tarafından başvuru sürecinde gerçekleştirilmelidir.***
- ***Hibeye esas alımlar ile ilgili inşaat ve makine alımlarına yönelik ihaleler birlikte veya ayrı ayrı yapılabilir.***

Dikkat

**Satın alım ile ilgili ihale işlemleri
Hibe Sözleşmesi öncesinde
tamamlanacak ve tüm evraklar
sözleşme aşamasında İl
Müdürlüğüne teslim edilecektir.**

PROGRAM KAPSAMINDAKİ GİDER KALEMLERİ

İNŞAAT GİDERLERİ

- ✓ Çelik silo, sera ve soğuk hava deposu yatırımları hariç yeni tesis ve tamamlama yatırımlarında inşaat gideri, hibeye esas proje tutarının %80'inden, kapasite artırımına yönelik yatırımlarda %60'ından, teknoloji yenileme ve/veya modernizasyona yönelik yatırımlarda ise %20'sinden fazla olamaz.
- ✓ İdari kısımlar ve çevre düzenlemeleri ile ilgili ayrıntılı olarak hangi kalemleri ihtiva edeceği rehberde belirtilmiş olup, bunlar Hibeye Esas İnşaat tutarının % 15 ini geçemez.
- ✓ Ayrıca bu yapılar alan olarak toplam inşaat alanının %30 undan fazla olamaz.
- ✓ “Kazı dolgu reglaj” işleri giderleri (her bir yapı için) Hibeye Esas İnşaat tutarının % 6 sını geçemez.

Dikkat

İnşaat maliyet hesaplamalarında başvuru yılına ait «Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı» poz bedelleri esas alınmalıdır. ÇŞİDB Pozlarında bulunmaması durumunda diğer kamu kurum pozları kullanılabilir olup özel poz kullanımı kabul edilmeyecektir.

Kabul edilen poz bedellerinin % 85 ini geçmeyecek şekilde hazırlanması durumunda inşaat işleri için tek teklif yeterli kabul edilecektir.

PROGRAM KAPSAMINDAKİ GİDER KALEMLERİ

MAKİNE EKİPMAN GİDERLERİ

- ✓ Yeni yatırım ve kapasite artırımı başvurularında hibeye esas gider bütçesi sadece makine-ekipman alımlarından oluşamaz. (Su Ürünleri yetiştiriciliği hariç)
- ✓ Makine, ekipman ve malzeme alımları, üretimi de içeren bir proje bütünüdür. Yani rehberde belirtilen istisnalar hariç yatırıma konu üretimin iş akışında zorunlu ve gerekli makine ekipman alımları ödemeye esas alım kabul edilir.
- ✓ Yeni ve tamamlama yatırımları hariç diğer yatırım türlerinde hibeye esas proje tutarının tamamı makine ve ekipman alım giderinden ibaret olabilir.
- ✓ Demirbaş eşya, mobilya, mefruşat alımı gibi giderler ve tesis tamamlandıktan sonra tesisin işletilmesine yönelik hammadde veya malzeme giderlerine hibe desteği verilmez.
- ✓ Hibe kapsamında alınacak makine-ekipmanlar ikinci el ve kullanılmış olmamalıdır.

YATIRIM KONULARI NELERDİR?

(TÜİ)

Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi Kurutulması Dondurulması Paketlenmesi Depolanması

1 - Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin İşlenmesi, Kurutulması, Paketlenmesi, Depolanması

Kapsamı

- Tıbbi ve aromatik özelliği olan bitkilerin işlenmesi, kurutulması, paketlenmesi ve depolanması konularının tamamını içeren tesisin inşası ve ekipman satın alınması bir bütün olarak hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

Yatırım Türü

- Yeni Yatırım, Tamamlama Yatırımı, Kapasite Artırımı, Teknoloji Yenileme
Dikkat: *Kapsamda olan bitkilerin doğal/kültürel yetiştirilmesine yönelik bahçe/tarla kurulması program dışındadır.*

İçerik

- Destek Kapsamında Olan Bitkiler : Adaçayı, Anason, Aslanpençesi, Aspir, Biberiye, Civanperçemi, Çakşır, Çemen, Çörekotu, Çöven, Dağ Çayı, Dereotu, Devedikeni, Ebegümece, Ekinezya, Fesleğen, Göl Soğanı, Hardal, Haşhaş, Hint Yağı, Hodan, Isırgan Otu, Kapari/Kebere, Kekik, Kırmızıbiber, Kimyon, Kişniş, Kuşburnu, Lavanta, Maydanoz, Mayıs Papatyası, Melek Otu, Mersin, Meyankökü, Nane, Oğul Otu, Öksürük Otu, Pelin, Rezene, Safran, Salep, Sarı Kantaron, Sarımsak, Sumak, Şerbetçiotu Zencefil, Zerdeçal, Üzerlik Otu, Hardal, Yağ Güllü, Goji Berry, Hünnap, Gümüş Düğme, Pire Otu, Şevketi Bostan, Meryem Ana, Çobançantası, Geven, Eşek Hıyarı, Nezle Otu, Kısa Mahmut, Defne, Hatmi, Alıç, Domuz Turpu, Yüksükotu, Çörekotu, Altınotu, Karahindiba, Karaasma, Kuzukulağı Ve Ihlamurdur.

(TÜİ)

Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi Kurutulması Dondurulması Paketlenmesi Depolanması

2 – Bitkisel Ürünlerin İşlenmesi, Kurutulması, Paketlenmesi, Depolanması

Kapsamı

- Bitkilerin işlenmesi, kurutulması, paketlenmesi ve depolanması konularının tamamını içeren tesisin inşası ve ekipman satın alınması bir bütün olarak hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

Yatırım Türü

- Yeni Yatırım, Tamamlama Yatırımı, Kapasite Artırımı, Teknoloji Yenileme

İçerik & Kriterler

- ✓ Kurutma tesisi projelerinde iklimlendirme zorunludur
- ✓ Zeytinyağı tesisi yatırımlarında iki fazlı ekipmanlar kapsamında olup, yeni yatırım, modernizasyon ve kapasite artırımı yatırımları başvuruları kabul edilir
- ✓ Un ve Yem fabrikası için kapasite artırımı kapsamında sadece çelik silo yatırımı ile modernizasyon kapsamında diğer makinelerin alımı yapılabilir
- ✓ Tarımsal ürünün ilk işlenmesi projeye konu tesiste yapılmalıdır. Başka bir tesiste işlenmiş ürünün kullanımına yönelik yatırımlar kabul edilmez.
- ✓ Yurt dışında üretilen tarımsal ürünlerin hammadde olarak kullanılacağı tesisler uygun değildir.

(TÜİ)

Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi Kurutulması Dondurulması Paketlenmesi Depolanması

3 – Hayvansal Ürünlerin İşlenmesi, Kurutulması, Paketlenmesi, Depolanması

3 / 1 – Kırmızı Et ve Kanatlı Eti Parçalama ile Mamul Madde Üretim Tesisi:

Kapsamı

- Karkas kırmızı ve kanatlı etinin parçalanması, işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması konularının tamamını içeren tesisin inşası ve ekipman satın alınması bir bütün olarak hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

Yatırım Türü

- Yeni Yatırım, Tamamlama Yatırımı, Kapasite Artırımı, Teknoloji Yenileme

İçerik & Kriterler

- ✓ Tesis, en az 0,5 ton, en fazla 10 ton günlük kurulu et işleme kapasitesine sahip olmalıdır veya başvuru sahibi, sunduğu proje kapsamında belirtilen bu kapasite limitlerine ulaşacağını taahhüt etmelidir.
- ✓ Hibeden faydalanan yatırımcılar nihai rapor ödemesi için talepte bulduklarında; proje sonucu yapılan tesis, yürürlükte olan mevzuat ve/veya sözleşme sonrası yayımlanmış mevzuatla uyumlu olmalıdır.

(TÜİ)

Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi Kurutulması Dondurulması Paketlenmesi Depolanması

3 – Hayvansal Ürünlerin İşlenmesi, Kurutulması, Paketlenmesi, Depolanması

3 / 2 – Su Ürünlerinin İşlenmesine Yönelik Yatırımlar :

Kapsamı

- Su ürünlerinin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması konularının tamamını içeren tesisin inşası ve ekipman satın alınması bir bütün olarak hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

Yatırım Türü

- Yeni Yatırım, Tamamlama Yatırımı, Kapasite Artırımı, Teknoloji Yenileme

İçerik & Kriterler

- ✓ Hamsi, alabalık, levrek ve çipura konusunda balık unu ve yağı, dondurma, tütsüleme ve tuzlama, taze ve soğutulma işlemleri ile marinat yapacak tesisler ile surimi, deniz salyangozu, midye ve kurbağa bacağı gibi ürünleri işleyen ve/veya işleyecek tesisler için proje başvuruları kabul edilecektir.
- ✓ En az 100 ton/yıl ve en fazla 2.000 ton/yıl üretim kapasitesine sahip yatırımlar kapsamdadır.
- ✓ Gıda amaçlı kullanılmayan su ürünleri ve kültür balıkçılığı ürünleri ile ilgili yatırım başvuruları kabul edilmez.

(TÜİ)

Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi Kurutulması Dondurulması Paketlenmesi Depolanması

3 – Hayvansal Ürünlerin İşlenmesi, Kurutulması, Paketlenmesi, Depolanması

3 / 3 – Büyükbaş Ve Küçükbaş Hayvanların Derilerinin İşlenmesine Yönelik Yatırımlar

Kapsamı

Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların derilerinin işlenmesine yönelik yatırımların tamamını kapsamaktadır

Yatırım Türü

- Yeni Yatırım, Tamamlama Yatırımı, Kapasite Artırımı, Teknoloji Yenileme

İçerik & Kriterler

- ✓ Proje başvuruları, yüzülmüş ve koruma işlemleri dışında işlem görmemiş (pikle deri ve kromlu deri ürünler hariç) derilerin, tuzlu yaş veya kuru (hava kurusu, tuzlu kuru, don kurusu) ham olarak işlendiği yatırım tesislerini kapsamaktadır.
- ✓ Deri işleme tesisine yönelik proje başvuruları yatırım yerinin organize sanayi bölgesi olması şartıyla değerlendirmeye alınır.

(TÜİ)

Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi Kurutulması Dondurulması Paketlenmesi Depolanması

3 – Hayvansal Ürünlerin İşlenmesi, Kurutulması, Paketlenmesi, Depolanması

3 / 4 – Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesine Yönelik Yatırımlar / Süt Toplama Tesisleri

Kapsamı-1

Süt ve süt ürünlerinin işlenmesi, homojenizasyonu, pastörizasyonu, paketlenmesi, soğutulması ve depolanmasına yönelik yatırımları içermektedir.

Kapsamı-2

Mevcut süt işleme tesislerinin ihtiyaçları ile orantılı olarak süt toplamak amacıyla kurulacak tesis yatırımlarını içermektedir.

Yatırım Türü

- Yeni Yatırım, Tamamlama Yatırımı, Kapasite Artırımı, Teknoloji Yenileme
- Süt toplama Tesisleri için de başvurulabilir.

İçerik & Kriterler

- ✓ Günlük en az 10 ton, en fazla 70 ton kurulu işleme kapasitesine sahip yeni, tamamlama yatırımları veya kapasite ile Bu kapsamda sadece yeni tesisler destek kapsamındadır.
  - ✓ Proje uygulanması sonunda bu kapasiteye ulaşmayı taahhüt eden yatırım başvuruları kabul edilecektir. (Süt Alım Ünitesi, Süt İşleme Ünitesi, CIP Ünitesi, Beyaz-Kaşar Peyniri Ünitesi, Yoğurt, Ayran Ünitesi, Krema, Lor Ünitesi ve Soğuk Oda, Buhar Kazanı, Laboratuar Malzemeleri)
- Süt Toplama Tesisleri:**
- ✓ Gerçek, Tüzel kişiler, Kooperatif, Birlikler kapasite artırımı yatırımı kapsamında mevcut süt işleme tesislerinin ihtiyaçları ile orantılı olarak süt toplamak amacıyla kurulacak tesislerdir.
  - ✓ Sütün taşınması için kullanılan araçlara soğutma sistemi kurularak frigorifik araca dönüştürülmesi destek kapsamındadır.
  - ✓ Depo yerleri başvuru sahiplerine, kooperatif ve birliklerde ise ortaklara ait olabilir.

(TÜİ)

Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi Kurutulması Dondurulması Paketlenmesi Depolanması

3 – Hayvansal Ürünlerin İşlenmesi, Kurutulması, Paketlenmesi, Depolanması

3 / 5 – Arıcılık Ürünlerinin İşlenmesine Yönelik Yatırımlar

Kapsamı

Arıcılık faaliyeti ile elde edilen tün ana ve yan ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımların tamamını kapsamaktadır

Yatırım Türü

- Yeni Yatırım, Tamamlama Yatırımı, Kapasite Artırımı, Teknoloji Yenileme

İçerik & Kriterler

- ✓ Arıcılık ürünlerinin (*bal, polen, arı sütü, propolis vb.*) işlenmesi paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yeni tesis, tamamlama, kapasite artırımı, teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon konularında başvurular kabul edilecektir

(TÜİ)

Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi Kurutulması Dondurulması Paketlenmesi Depolanması

4 – Tarımsal Ürünlerin Depolanmasına Yönelik Başvurular (Çelik Silo ve Soğuk Hava Deposu)

Kapsamı

- Tarımsal Ürünlerin depolanmasına yönelik hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

Yatırım Türü

- Yeni Yatırım
- Mevcut bir tesisin unsuru olarak yapılacaksa Kapasite Artırımı, Teknoloji Yenileme Yatırımı

İçerik & Kriterler

- ✓ Mevcut bir tesisin bir ünitesi olarak ta başvuru yapılabilir, ancak bu tesisin bütün yasal izinlerinin tam ve uygun olması gerekir. İnşaat Ruhsatı gerekmesi durumunda temin edilmeden ödeme yapılmaz.
- ✓ Soğuk hava depolarında depolama alanı 750 m² den veya depolama hacmi 4500 m³ ten düşük – 10.000 m³ ten fazla olamaz (Tarımsal amaçlı kooperatif başvuruları hariç)
- ✓ Soğuk hava deposu için yapılan yeni tesis başvurularında hayvansal ürünler, su ürünleri ve/veya bitkisel ürünler depolanabilir.
- ✓ Soğuk Hava Deposu için modernizasyon yatırımı kapsamında sadece YEÜ yatırımı ve **iklimlendirme sisteminin (Soğutma Grupları)** yenilenmesi başvurusu yapılabilir.

(YEÜ)

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımına Yönelik Yatırımlar

Kapsamı

- Tebliğ kapsamındaki tesislerin enerji ihtiyaçlarının yenilenebilir kaynaklardan temin edilmesine yönelik yatırımları kapsar.

Yatırım Türü

- Tebliğ kapsamında yer alan yatırım konularındaki yeni tesislerde bütçe giderleri kapsamında yer alabilir
Veya
- Tebliğde yer alan yatırım konularıyla uygunluk gösteren faal tesislerin teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon yatırımı olarak başvurulabilir.

İçerik & Kriterler

Başvuru kodu YEÜ olan yatırımlarda;

- ✓ *Büyükbaş, küçükbaş ve kanatlı yetiştiriciliği işletmelerinde güneş ve rüzgâr enerjisinden elektrik üreten tesislerin yapımı,*
- ✓ *Toplu basınçlı sulama sistemleri için, sulama kooperatifleri ve sulama kooperatifleri üst birliklerinin sulama hizmetlerinin gerektirdiği elektrik enerjisini temin etmek amaçlı güneş ve rüzgâr enerjisinden elektrik üreten tesislerin yapımı,*
- ✓ *Üç dekardan küçük olmaması şartıyla örtü altı kayıt sistemine kayıtlı mevcut modern seralarda, yenilenebilir enerji kaynaklarından jeotermal ve biyogazdan ısı ve/veya elektrik üreten tesisler ile güneş ve rüzgâr enerjisinden elektrik üreten tesislerin yapımı,*
- ✓ *Gerçek ve tüzel kişiler tarla içi sulama sistemleri için, sulama hizmetlerinin gerektirdiği elektrik enerjisini temin etmek amaçlı güneş ve rüzgâr enerjisinden elektrik üreten tesislerin yapımı*

hibe kapsamında değerlendirilir.

DİKKAT :

Bütün yatırım konularında enerjinin ulusal şebekeye bağlanması şarttır.

(YEÜ)

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımına Yönelik Yatırımlar

YEÜ Yatırım Projelerinde;

- **Bağlantı Anlaşması'na «Çağrı Mektubu» Hibe Sözleşmesi aşamasında,**
- **«Bağlantı Anlaşması» ve «Sistem Kullanım Anlaşması» ise Nihai Rapor (Ödeme) ile birlikte sunulmalıdır.**

(SÜİ)

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yapılmasına Yönelik Yatırımlar

Kapsamı

Bu yatırım ile küçük ve orta ölçekli çiftliklerin (hâlihazırda üretim yapmakta olanlar veya yeni başlayacak olanlar) genişletilmesi, ulusal mevzuatlar doğrultusunda iyi balık yetiştirme uygulamalarına yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Yatırım Türü

Yeni tesislerin yapımı, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, faal olan mevcut tesislerin kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu başvuruları hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

İçerik & Kriterler

Bu yatırımlar;

- ✓ Denizlerde istiridye, midye ve alabalık türleri ile iç sularda alabalık türleri, yayın balığı, mersin balığı, sazan, tilapya, karabalık, makro ve mikro algler, midye, karides, kara salyangozu üretimi ve yetiştirilmesi amacıyla yapılan sabit yatırımları kapsamakta olup,
- ✓ Bir yandan kültür balıkçılığı yapan çiftliklerimizin modernize edilmesini, diğer yandan da bu faaliyetin yetersiz olduğu bölgelerde kültür balıkçılığının yaygınlaşmasını teşvik etmektedir.
- ✓ Su ürünleri yetiştiriciliği konusunda yapılacak proje başvurularında kurulu üretim tesis kapasiteleri;
  - İç sularda en az 25 en fazla 500 ton,
  - Denizlerde ve kapalı sistemlerde en az 500 en fazla 1.000 ton/yıl olmalıdır.

(HOG)

Hayvansal ve Bitkisel Orijinli Gübre İşlenmesi Paketlenmesi ve Depolanmasına Yönelik Yatırımlar

Kapsamı

- Hayvansal orijinli gübreler, hayvanların dışkıları ile yataklıklarının artıklarından elde edilen gübrelerdir (Ahır gübresi veya çiftlik gübresi)
- Bitkisel orijinli gübreler, tarımsal amaçlı yetiştirilen bitkilerin kendisinden ya da işlenmesi sonrası elde edilen yan ürünlerinden elde edilen gübrelerdir (Sera veya budama atıkları, vb.)

Yatırım Türü

Yeni tesislerin yapımı, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu başvuruları hibe desteği kapsamında değerlendirilir. Yeni ve Tamamlama tesislerinde paketleme zorunludur.

İçerik & Kriterler

- ✓ Hayvansal ve bitkisel orijinli gübrelerin her biri için tek başvuru yapılabileceği gibi iki konuyu birlikte içeren başvuru da yapılabilir. Bu durumda, iki konudan kapasitesi yüksek olanın başvuru kodu ile giriş yapılır.
- ✓ Solucan gübresi başvuruları hibe desteği kapsamı dışındadır.

(TÜY) Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar

1 – Modern Seraların Kurulması

Kapsamı

- Tarımsal ürünlerin üretilmesine yönelik iklimlendirme, sulama ve gübreleme sistemli, modern yeni seralar hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

Tanımı

İklime bağlı çevre koşulları denetlenerek, içerisinde kültür bitkileri ile bunların tohum, fide ve fidanlarının ekonomik olarak üretilmesi, yetiştirilmesi, sergilenmesi ve korunmasını olanaklı kılan, uygun bir bitki gelişimi için ideal koşulları yaratmayı ve yıl boyunca üretim yapmayı amaçlayan, üzeri ışık geçirebilen bir malzeme ile kaplı, içinde hareket edilebilen, iklimlendirme (ısıtma-soğutma-sisleme, vb.) ve sulama sistemine sahip yüksek sistemli örtü altı ünitelerini içeren tarımsal yapılardır .

Yatırım Türü

- Yeni Yatırım ile Modernizasyon ve Teknoloji Yenileme Yatırımları desteklenir.

İçerik & Kriterler

- ✓ Yeni sera başvuruları en az 3 dekar olmalıdır.
- ✓ Güneş enerjisi kullanılacak seraların ulusal sisteme entegrasyonu zorunludur. (On-Line)
- ✓ Yeni Sera başvurularında dekar başına belirlenmiş olan maliyetler esas alınmalıdır.
  - *Topraklı Seralar 210.000 TL/dekar*
  - *Topraksız Seralar 250.000 TL/dekar*
  - *Topraksız Sislemeli Cam Seralar 290.000 TL/dekar*
  - *Topraksız, Sislemeli, Hidroponik Seralar 330.000 TL/dekar*
- ✓ Mevcut seraların modernizasyonu kapsamında yapılan başvurularda söz konusu rakamlar oranlanarak dikkate alınmalıdır.
  - *Sulama, gübreleme, iklimlendirme, yenilenebilir enerji yatırımı ise belirtilen maliyetlerin %35 ine kadar*
  - *Sadece yenilenebilir enerji yatırımı ise belirtilen maliyetlerin %25 ine kadar olan maliyetler esas alınır.*

(TÜY)

Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar

2 – Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliği Yatırımları

Genel Kurallar

- ❖ Büyükbaş ve küçükbaş konularında yeni yatırım niteliğindeki başvurularda faal tarımsal işletmeyle orantılı balya ve silaj makinesi hibe kapsamında değerlendirilir. Balya ve silaj makinesi için referans fiyat uygulanacak olup, uygun harcama tutarı üst limiti her bir makine için 120.000 TL ile sınırlıdır. Referans fiyatların üst limitlerden fazla olması halinde bu tutarı aşan kısım aynı katkı ile karşılanmalıdır.
- ❖ Yeni yatırım kapsamında yapılacak balya ve silaj makinesi başvurularında, yatırımcının kendine ait traktörü ile alacağı makine/ekipmana uygun büyükbaş/küçükbaş hayvan mevcudu olmalı ve bunlarla ilgili belgeleri KKYDP on-line başvuru sisteminde proje başvurusunda «makine-ekipman teknik şartnamesi» bölümüne yüklemelidir.
- ❖ Canlı hayvan alımları program kapsamında yer almamaktadır.

(TÜY) Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar

a – Etçi-Sütçü Damızlık Büyükbaş Hayvancılık Yatırımları (Sığır/Manda)

Kapsamı

- Program kapsamında hayvan sayısı, zorunlu ve zorunlu olmayan alanlar ve makine-ekipmanlar belirlenmiş olup yeni, tamamlama, kapasite artırımı ve modernizasyon teknoloji yatırımları başvuruları kabul edilir.

Kapasite

- Büyükbaş için asgari hayvan sayısı 50 baş'tır.

İçerik & Kriterler

- ✓ Etçi ırk damızlık işletmesinde sağım ünitesi zorunluluğu aranmaz.
- ✓ Başvuru sahibinin kendine ait veya yatırım sonunda almayı taahhüt edeceği hayvan sayısı işletme büyüklüğünün %50 si kadar olmalıdır. Bu tamamlanmadıkça ödeme yapılmaz.
- ✓ Başvuruda sürü projeksiyonu sunulması zorunludur.
- ✓ Kapasite artırımı veya modernizasyon yatırımlarında yeni yatırımlar için belirtilen kriterlere uymak zorunludur.

Damızlık Büyükbaş Hayvancılık Yatırımları İşletme Kriterleri

Zorunlu Alanlar

- Hayvan başına 15 m² alan planlanmalıdır.
- Her 25 hayvan için 16 m² doğum alanı
- Her 50 hayvan için 16 m² lik revir alanı
- Sağmal hayvan sayısının %20 si dikkate alınarak buzağı başına 3 m² alan
- Genç hayvan barınağı (bölmesi) anaç hayvanlar için ayrılanın en az % 60 ı kadar olmalıdır.
- Ana giriş ve ahır girişinde dezenfeksiyon alanı olmalıdır.
- Kapasiteye uygun gübre çukuru ve sundurma tarzı yem deposu olmalıdır. (Gübre çukuru hayvan başına 0,025 m³/gün olmak üzere 6 aylık depolamaya uygun olmalıdır)

Zorunlu Olmayan (Hibe Desteği Verilebilecek) Alanlar:

- Silaj Çukuru,
- Buzağı bakım ünitesi

Zorunlu Ekipmanlar

- Gübre yönetimi için; gübre sıyırıcısı, gübre karıştırıcısı, gübre pompası.
- Süt üretimi için; bilgisayarlı sürü yönetimine sahip sağım ünitesi veya komple sistem süt sağım ünitesi, süt soğutma ve depolama tankı (Sütü en az 2 gün depolayacak kapasitede olacaktır).
- Yem üretimi için; yem karma (sabit/hareketli), yem kırma/ezme makinesi.
- Otomatik suluk.

Zorunlu Olmayan (Hibe Desteği Verilebilecek) Ekipmanlar:

- Hayvan bakım aracı (travay), padok, gübre seperatörü, sıvı gübre tankeri,
- Havalandırma ve serinletme fanları, otomatik hayvan kaşıma fırçası (kaşağı), balya makinesi ve silaj makinesi,
- Yemleme bandı (konveyör)/elektrikli raylı yem karma-dağıtma makinesi, kantar hibe desteği kapsamında değerlendirilecek olup zorunlu olmayan ekipmanlardır.

(TÜY) Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar

b – Büyükbaş Besi İşletmesi Yatırımları

Kapsamı

- Program kapsamında hayvan sayısı, zorunlu ve zorunlu olmayan alanlar ve makine-ekipmanlar belirlenmiş olup yeni, tamamlama, kapasite artırımı ve modernizasyon teknoloji yatırımları başvuruları kabul edilir.

Kapasite

- Asgari hayvan sayısı 25 baş olmalıdır.

İçerik & Kriterler

- ✓ Hayvan varlığı mevcut olan yatırımcılar için yatırımın tamamlanmasından sonra hibe ödemesi yapılır.
- ✓ Kapasite artırımı veya modernizasyon yatırımlarında yeni yatırımlar için belirtilen kriterlere uymak zorunludur.

Büyükbaş Besi İşletmesi Yatırımları İşletme Kriterleri

Zorunlu Alanlar

- Hayvan başına 10 m² alan planlanmalıdır.
- Her 50 hayvan için 16 m² lik revir alanı
- Ahır girişinde dezenfeksiyon alanı olmalıdır.
- Kapasiteye uygun gübre çukuru olmalıdır.
- Yem Deposu olmalıdır (Sundurma tarzı)

Zorunlu Ekipmanlar

- Gübre yönetimi için; gübre sıyırıcısı, gübre karıştırıcısı, gübre pompası.
- Yem üretimi için; yem karma (sabit/hareketli), yem kırma/ezme makinesi.
- Otomatik suluk

Zorunlu Olmayan (Hibe Desteği Verilebilecek) Ekipmanlar:

- Hayvan bakım aracı (travay), padok,
- Havalandırma ve serinletme fanları, otomatik hayvan kaşıma fırçası (kaşağı),
- Gübre seperatörü, sıvı gübre tankeri
- Balya makinesi, silaj makinesi, kantar,
- Yemleme bandı (konveyör)/elektrikli raylı yem karma-dağıtma makinesi zorunlu olmayan ekipmanlardır.

(TÜY) Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar

3 – Küçükbaş Hayvancılık Yatırımları (Koyun / Keçi)

Kapsamı

Bu konularda yapılacak proje başvurularında et ve süt (koyun/keçi) üretimi konusunda yeni tesis/tamamlama/kapasite artırımı, teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon başvuruları hibe kapsamında değerlendirilir.

Kapasite

- Et/süt koyuncululuğu tesisleri en az 75 baş et/süt koyunu kapasiteli,
- Et/süt keçiciliği tesisleri ise en az 75 baş et /süt keçisi kapasiteli

İçerik & Kriterler

- ✓ Sunulacak projede sürü projeksiyonu yer almalıdır.
- ✓ Koyun ve/veya keçi için sabit yatırım proje başvurularında; başvuru sahibinin kendisine ait olan veya taahhüt edeceği hayvan varlığı proje kapasitesinin %30'undan az olamaz.
- ✓ Kapasite artırımı veya modernizasyon yatırımlarında yeni yatırımlar için belirtilen kriterlere uymak zorunludur.

Küçükbaş Hayvancılık Yatırımları İşletme Kriterleri

Zorunlu Alanlar

- Hayvan başına en az 2 m² – en fazla 3 m² alan planlanmalıdır.
- Her 10 hayvan başına 2,5 m² doğum alanı, Her 50 hayvan başına 2 m² lik revir alanı
- Anaç hayvan sayısının en az %60 ı kadar genç hayvan alanı
- Ağıl girişinde dezenfeksiyon alanı olmalıdır.
- 500 baş kapasiteden büyük olanlarda yıkama ünitesi olmalıdır.

Zorunlu Olmayan (Hibe Desteği Verilebilecek) Alanlar:

- Üstü Kapalı Yem Deposu, Gübre Çukuru
- Yem Deposu Soğutma Sistem Odası
- Yıkama Ünitesi

Zorunlu Ekipmanlar

500 Baştan Büyük İşletmelerde;

- Süt Soğutma Tankı,
- Otomatik Suluk.

Zorunlu Olmayan (Hibe Desteği Verilebilecek) Ekipmanlar:

- Gübre yönetimi için; gübre sıyırıcısı, gübre karıştırıcısı, gübre pompası.
- Süt soğutma ve depolama tankı (2 günlük süt için uygun), Mobil Süt sağım makinesi (Sadece yeni yatırımlarda)
- Yem kırma-ezme makinesi (sabit/hareketli/elektrikli/şaftlı), yem karma makinesi (sabit/hareketli/elektrikli/şaftlı), yemleme bandı (konveyör)/elektrikli raylı yem karma-dağıtma makinesi
- Otomatik suluk
- Balya Makinesi, Silaj makinesi, Yem Deposu

(TÜY) Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar

5 – Kültür Mantarı Üretimine Yönelik Tesis Yatırımları

Kapsamı

Yeni tesislerin yapımı, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, faal olan mevcut tesislerin kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu başvuruları destek kapsamındadır.

Kapasite

- Kapasite kriteri bulunmamaktadır.

İçerik

&

Kriterler

- ✓ Kültür mantarı üretimine yönelik sabit yatırımlar mantar üretim tesisi ve bu tesisin kapasitesine uygun kompost hazırlama ünitesi ile birlikte projelendirilebileceği gibi sadece mantar üretim tesisi olarak da projelendirilebilir.
  - ✓ Yeni tesis olarak tek başına kompost hazırlama ünitesine hibe desteği verilmez. Ancak mevcut bir mantar üretim tesisi için yapılacak kompost hazırlama ünitesi için kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme olarak başvuruda bulunulabilir.
- Kültür mantarı üretimine yönelik sabit yatırımlarda;
- ✓ İnşaat giderleri, Ranza sistemi, Isıtma ve soğutma için yüksek watt gücüne sahip klimalar, Havalandırma fanları, Soğutma ve nemlendirmeyi sağlayan petekler, Sisleme makinesi, Zaman ayarlı aydınlatma sağlayan elektrik ünitesi, Su basımı için su motor ve pompa düzeneği, Termometre ve kompost ölçümünü sağlayan çubuk termometre cihazları, Sabit raflar, Paketleme ünitesi, Tartım için dijital kantar Destek kapsamındadır.

(TÜY) Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar

6 – Büyükbaş ve Küçükbaş Kesimhanelerine Yönelik Tesis Yatırımları

Kapsamı

Bu başlıkta **sadece mevcut tesislerin teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu** başvuruları destek kapsamındadır.

Kapasite & Kriterler

- ✓ Faal büyükbaş/küçükbaş kesimhanelerinde, kapasite artırma amaçlı parçalama ve paketleme ünitesi için proje başvurusunda bulunulabilir.
- ✓ Bu durumda sunulan projeler, sakatat temizleme ve/veya işleme, et parçalama, ambalajlama ve/veya paketleme ile depolama ünitelerini de içermeli ve TÜİ-C (Hayvansal ürünlerin işlenmesi, kurutulması, dondurulması, paketlenmesi ve depolanması) olarak kodlanmalıdır.

(TÜY) Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar

7 – Kanatlı Kesimhanelerine Yönelik Tesis Yatırımları

Kapsamı

Sadece mevcut ve faal olan tesislerin kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu kapsamındaki başvurular kabul edilecektir

Kapasite & Kriterler

Kanatlı kesimhanelerinin tesis kısmının,

- ✓ Saatte en az 1.000 en fazla 5.000 tavuk veya
- ✓ Saatte en az 100 en fazla 1.000 hindi ya da kaz

Kapasitesine

- ✓ Ve en az 0,5 en fazla 5 tonluk toplam günlük kurulu parçalama kapasitesine sahip olması gerekmektedir.

- ❖ Faal kanatlı kesimhaneleri parçalama ve paketleme ünitesi için proje başvurusunda bulunulabilir.

DİKKAT !

- ❖ Program çerçevesinde hibe desteğinden yararlanmış yatırımcılardan/tesislerden beş yıllık izleme süresinin üç yılını tamamlamış olanlar; kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı, teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğinde proje başvurusunda bulunabilirler.
- ❖ Niteliği yeni tesis olan başvurularda, yatırımcı, beş yıllık izleme süresi devam ederken aynı alt konuda tekrar başvuruda bulunamaz.

Yatırım Süresi

DİKKAT !

Yatırım projeleri

30/11/2022 tarihine kadar tamamlanmalıdır.

Yatırıma ait fiziki gerçekleşmenin tamamlanması, nihai rapor ve eklerinin idareye sunulmuş olması ve idarece de kabul edilmesi halinde yatırım tamamlanmış sayılır.

PROGRAMIN İŞLEM SÜRECİ

(Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar)

PROJE BAŞVURULARI
(31 Ekim 2021 – 21 Ocak 2022)

İL DEĞERLENDİRMESİ
(22 Ocak – ..... 2022)

KOMİSYON EVRAK İNCELEMESİNİ 5 İŞ GÜNÜ İÇİNDE YAPARAK, EN FAZLA 5 ADET EKSİK BELGESİ OLAN BAŞVURULARI İLAN EDER. BAŞVURU SAHİBİ 5 İŞ GÜNÜ İÇİNDE EKSİKLERİ TAMAMLARSA DEĞERLENDİRME DEVAM EDİLİR

İL DEĞERLENDİRMESİNDE 50 PUAN ÜZERİ PUAN ALAN PROJELER LİSTELENEREK GENEL MÜDÜRLÜĞE GÖNDERİLİR

GENEL MÜDÜRLÜKÇE YAPILAN GENEL DEĞERLENDİRME SONRASINDA İLE AYRILAN BÜTÇE ÇERÇEVESİNDE ASIL VE YEDEK LİSTELER BELİRLENEREK İLAN EDİLİR. İL MÜDÜRLÜKLERİNCE SONUÇLAR YATIRIMCILARA 10 GÜN İÇİNDE TEBLİĞ EDİLİR.

UYGUN BULUNAN PROJELER İÇİN HİBE SÖZLEŞMESİNE ESAS DOKÜMANLAR İPYB TARAFINDAN 30 GÜN İÇİNDE İNCELENİR. UYGUN BULUNMASI DURUMUNDA TEBLİGAT SONRASI 5 İŞ GÜNÜ İÇERİSİNDE HİBE SÖZLEŞMESİ İMZALANIR. 30 GÜN İÇİNDE BELGELER SUNULMAZSA YEDEK LİSTEDEKİ YATIRIMCIYA TEBLİGAT YAPILIR.

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları

KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİ KAPSAMINDA KIRSAL EKONOMİK ALTYAPI YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ

Tebliğ kapsamında, 81 ilde kırsal ekonomik altyapı yatırım konularında uygulanacak;

❖ «**A İş Planı**» kapsamında makine-ekipman alımları, (***Desteklenecek makine ekipman listesi ve bilgi formları Uygulama Rehberi Eki olarak yayınlanmıştır.***)

«**B İş Planı**» kapsamında;

- ❖ Aile işletmeciliği faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemleri,
- ❖ Arıcılık ve arı ürünlerine yönelik yatırımlar,
- ❖ Bilişim sistemleri ve eğitimi (Akıllı tarım sistemleri),
- ❖ El sanatları ve katma değerli ürünler,
- ❖ İpekböceği yetiştiriciliği,
- ❖ Su ürünleri yetiştiriciliği,
- ❖ Tarımsal amaçlı kooperatif ve birlikler için birincil ve ikincil üretim yatırımlarını kapsayan elektrikli olmayan traktörler ve biçerdöverler hariç makine parkları,
- ❖ Tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği yatırımları destek kapsamında değerlendirilecektir.

Yatırım Tutarı ve Destekleme Oranları

A İş Planı : Proje Bütçesi 300.000.-TL ye kadar

B İş Planı : Proje Bütçesi 20.000- 600.000.-TL ye kadar

Başvuruların kabul edilmesi halinde; hibeye esas proje tutarının %50'sine hibe yoluyla destek verilir.

«A İş planı» kapsamında yer alan makinelere yatırımcı 1 (bir) adet seçebilecek olup, bakanlıkça belirlenmiş olan referans fiyat üzerinden hibe tutarı belirlenecektir.

KİMLER BAŞVURABİLİR

Kırsal ekonomik altyapı yatırım konularında;

- Güncel ÇKS belgesine
- veya TÜKAS kaydına sahip çiftçiler,
- Gerçek ve tüzel kişiler

- ❖ Başvuru sahibi gerçek ve tüzel kişilerin son başvuru tarihinden önce en az bir yıldır bakanlık sistemlerine kayıtlı olması gerekmektedir .
- ❖ Tarım dışı sektörlerde ekonomik faaliyetleri olan ve proje sunan gerçek kişilerin kırsal alanda veya kırsal mahallede yaşıyor olmaları ve bu durumu belgelendirmeleri gerekmektedir.

DİKKAT : Köy, belde, kırsal mahalle ve nüfusu 20.000'den az olan yerleşim yerlerindeki işletmeleri için proje başvurusu yapabilirler.

YATIRIM YERİNİN ÖZELLİKLERİ

Yeni yatırımlarda ve tamamlama konusunda yapılan başvurularda yatırım yerinin mülkiyetinin;

- Başvuru sahibi adına olması,
- Gerçek veya tüzel kişilerden kiralık olması
- Belediye, İl Özel İdaresi, Ticaret Odası, Sanayi Odası, Ziraat Odası, Ticaret Borsası Veya Vakıflar Genel Müdürlüğü, Hazine, Organize Sanayi Bölgesi, Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Ve İhtisas Küçük Sanayi Sitesi'nde yapılacak yatırımlar için ise tahsis/irtifak belgesi bunların bağlı oldukları mevzuata göre alınır.
- Yeni ve Tamamlama Yatırımlarında yatırım yerinin tapu kaydında ipotek, haciz, ihtiyati tedbir ve yatırımın sürdürülebilirliğini etkileyebilecek şerhler ve mahkemelik durumların olmaması gerekir.

PROGRAM KAPSAMINDAKİ GİDER KALEMLERİ

Yatırım uygulamalarına ait;

- a) İnşaat işleri alım giderlerine,
  - b) Makine, ekipman ve malzeme alım giderlerine,
- hibe desteği verilir.

- ***Satın alımlar KKYDP Satın Alma Rehberi esaslarına göre ve yatırımcı tarafından başvuru sürecinde gerçekleştirilmelidir.***
- ***Hibeye esas alımlar ile ilgili inşaat ve makine alımlarına yönelik ihaleler birlikte veya ayrı ayrı yapılabilir.***

GENEL BİLGİLER

Şebekeden bağımsız (off-grid) sistemler de destek kapsamındadır. Bu faaliyet kapsamındaki yatırımların başvuru sahibinin statüsüne bakılmaksızın kırsal alanda veya kırsal mahallede olması gerekmektedir.

Üretilen enerjinin ulusal şebekeye bağlanması şart değildir.

Bu destek sadece yaylacı ve göçer faaliyetleri kapsamında süt/besi (büyükbaş-küçükbaş) yetiştiriciliği/arıcılık/bal üretimi yapan küçük ölçekli aile işletmelerini kapsamaktadır.

Küçük ölçekli yaylacı ve göçer yatırımcılar, makine ve malzeme alımlarına ek olarak işletmelerinin enerji talebini karşılamak amacıyla 3 kW'a kadar şebekeden bağımsız (off-grid) veya stand-alone sistem için projelendirme yapabilir.

GENEL BİLGİLER

- Et işleme (en fazla 0,5 ton/gün işleme kapasitesi) ve süt işleme (en fazla 10 ton/gün işleme kapasitesi) tesisleri,
- Meyve ve sebze işleme (Biber salçası, püre, pekmez, marmelat, reçel, pestil, turşu, meyve ve sebze suları, kurutulmuş meyve ve sebze, konserve, sirke, közleme, salamura, nar ekşisi/sumak ekşisi gibi ürünler, ezme vb.), sofralık zeytin ve zeytin mamulleri işleme, boza, salep üretim ve bakliyat işleme tesisleri,
- Mısır ve çeltik için sabit/tekerlekli kurutma makine-ekipman alımları ve tesisleri,
- Baharat işleme ve bitki çayları üretim tesisleri,
- Pamuk yağı, defne yağı ve susam yağı işleme tesisleri

GENEL BİLGİLER

Hayvan barınağı amaçlı çadır alımlarında; “Göçer Hayvanların Tanımlanması ve Nakilleri Hakkındaki Yönetmelik” hükümlerine göre göçer hayvancılık yapan yetiştiriciler başvuru yapabilir.

Yatırımcılar, göçer hayvancılık yaptıklarına dair belgeyi başvuru evrakları ile birlikte sunacaklardır.

✓ Büyükbaş için işletme tescil kayıtlarına göre 10-50 baş (15 aydan küçük olmayan sığır) kapasiteli

✓ Küçükbaş için işletme tescil kayıtlarına göre 100-300 baş (12 aydan küçük olmayan koyun veya keçi) kapasiteli

hayvan barınağı amaçlı çadır alımı uygun alım kapsamında değerlendirilir ve hibe desteğinden yararlandırılır.

GENEL BİLGİLER

B iş planı kapsamında; tek parça (en az üç dekarlık) kivi v.b. Bahçeler ile bağ tesislerine kordon telli terbiye sistemli/askı destek sistemi ile damla sulama sistemi için proje başvurusunda bulunulabilir. Referans fiyatlar ve detayları uygulama rehberi ekinde yer almaktadır.

GENEL BİLGİLER

Bitkisel ve hayvansal ürünler ile su ürünlerinin işlenmesine yönelik yatırımlarda, soğutuculu araçların sadece frigofirik kasa veya soğutma tankı kısımları konusunda proje kabulü yapılacaktır.

GENEL BİLGİLER

Makine Parkları Yatırımları

- ✓ Sadece yeni tesislerin yapımı konusundaki başvurular kabul edilecektir.
- ✓ Tarımsal amaçlı kooperatif ve birlikler için ortakların ihtiyaçlarına hizmet edecek makine parkları yatırımları konusunda proje kabulü yapılacaktır.
- ✓ Başvuru sahibi kooperatif / birliğin faaliyetleri ile ilgili olarak makine parkı oluşturmak amacıyla;
  - ✓ Makine ve ekipmanın muhafazası için binaların inşası
  - ✓ Hizmet verilmesi öngörülen yerde mevcut potansiyel için yeterli ve uygun ölçüde ve sayıda
    - Elektrikli traktör,
    - Taş toplama makinesi,
    - Çayır biçme makinesi,
    - Balya makinesi,
    - Silaj makinesi,
    - Silaj paketleme makinesi

Alımına yönelik proje sunabilirler

Dikkat: Bu kapsamda yalnızca yeni ve kullanılmamış makinelerin alımı uygun harcamalar kapsamındadır.

GENEL BİLGİLER

Bilişim Sistemleri Ve Eğitimi Yatırımları (Akıllı Tarım Uygulamaları)

1. Tarla tarımında gübre sensörleriyle ölçüm,
2. Çiftçi bilgilendirme sistemleri (zirai don, aşırı yağış, dolu, zararlı uyarısı, gübreleme takvimi, ilaçlama- sulama önerisi, vb.),
3. Hasat (dane kaybının ölçümü) ve güncel verim haritasının çıkarılması,
4. Verim haritalarının karşılaştırılması (başarı ölçümü),
5. Otomatik dümenleme sistemleri,
6. Zirai insansız hava araçları,
7. Akıllı sulama sistemleri,
8. Seracılıkta uzaktan erişimle iklimlendirme ve sulama çözümleri,
9. Hayvancılıkta büyükbaş hayvanların adım ve lokasyon takibi, vücut ısısı, nabız gibi biyomedikal verilen izlenmesi, sütün miktarı ve kalitesi, sütle ilgili değerlerin yakından izlenmesi,
10. Yem hazırlamada dengeli bir rasyonda hazırlanmasını dijital olarak yönetilebilen satın alımlar

GENEL BİLGİLER

Arıcılık ve Arı Ürünlerinin İşlenmesi Paketlenmesine Yönelik Yatırımlar

- ✓ Yeni tesislerin yapımı ve mevcut tesislerin teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu konularındaki başvurular kabul edilecektir. Aksi halde proje başvurusu reddedilir. (Tamamlama ve Kapasite Artırımı Yatırımları uygun değildir)
- ✓ Arıcılık yatırımları kapsamında,
  - *Bal ve diğer arı ürünlerinin üretimine yönelik 30 ile 500 kovan aralığındaki işletmeler,* (Projenin uygulanması sonunda en az/en fazla miktarlara ulaşılmalıdır.)
  - *Ana arı üretimine yönelik yatırımlar,*
  - *Bal ve diğer arı ürünlerinin işlenmesi ve paketlenmesine yönelik tesisler* desteklenecektir.

Bu konu başlığı altında; arı ürünlerinin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması için müştemilat inşası, arıcılıkla ilgili ekipman alımı, çiftlik içerisinde balın işlenmesi ve paketlenmesi için işleme ve paketleme hatları satın alınması veya mevcut hatların modernizasyonu, lisanslı üreticiler tarafından ana arıların üretilmesi için yetiştirme istasyonlarının kurulması ve donatılması, işleme ve paketlemeye yönelik tesis kurulumlarında kendi tüketimi için yenilenebilir enerji üretimi amacıyla inşaat işleri ve makine/ekipman alımı harcamaları destek kapsamındadır.

GENEL BİLGİLER

Yatırımcının tarımsal üretimiyle orantılı; çiftlik içinde üretilen ürünlerin işlenmesine yönelik işleme tesisleri, soğuk hava deposu, soğuk oda, soğuk hava deposunun müstemilatı olarak kullanılan plastik kasalar, şoklama ünitesi, çelik silo uygun harcama kapsamındadır.

GENEL BİLGİLER

Kontrollü Örtü Altı tarım :

Bitkisel Üretime Yönelik Örtü Altı Tarım: Örtü altı bitkisel üretim tesisi yüksek plastik tünel şeklinde inşa edilen, oluk altı yüksekliği en az 2,5 m olan bağımsız veya bloklar halinde yapılabilen, konstrüksiyonunda galvaniz profil ve/veya galvaniz boru kullanılarak muz, sebze ve süs bitkisi yetiştiriciliğinin yapıldığı tesisi ifade eder.

Dekar başı maliyet:

- ✓ Isıtma sistemi olarak katı yakıtlı bir sistem kullanıldığında en fazla 140.000 TL/da
- ✓ Isıtma sistemi olarak YEÜ kaynakları kullanıldığında en fazla 180.000 TL/daa

PROGRAMIN İŞLEM SÜRECİ

(Kırsal Ekonomik Alt Yapı Yatırımları)

PROJE BAŞVURULARI
(31 Ekim 2021 – 21 Ocak 2022)

KOMİSYON EVRAK İNCELEMESİNİ 5 İŞ GÜNÜ İÇİNDE YAPARAK, EN FAZLA 3 ADET EKSİK BELGESİ OLAN BAŞVURULARI İLAN EDER. BAŞVURU SAHİBİ 5 İŞ GÜNÜ İÇİNDE EKSİKLERİ TAMAMLARSA DEĞERLENDİRME DEVAM EDİLİR

DEĞERLENDİRMEDE 50 PUAN ÜZERİ PUAN ALAN PROJELER LİSTELENEREK GENEL MÜDÜRLÜĞE GÖNDERİLİR

GENEL MÜDÜRLÜKÇE YAPILAN DEĞERLENDİRME SONRASINDA İLE AYRILAN BÜTÇE ÇERÇEVESİNDE ASIL VE YEDEK LİSTELER BELİRLENEREK İLAN EDİLİR. İL MÜDÜRLÜKLERİNCE SONUÇLAR YATIRIMCILARA TEBLİĞ EDİLİR.

TEBLİGAT SONRASI 5 İŞ GÜNÜ İÇERİSİNDE HİBE SÖZLEŞMESİ İMZALANIR. SÖZLEŞME İMZALANMAMASI DURUMUNDA BAŞVURU İPTAL EDİLİR.

Başvuru Şekli

Proje başvuruları;

Bakanlık tarafından yayımlanmış olan uygulama rehberine uygun olarak hazırlanır.

Program ile ilgilenen gerçek ve tüzel kişi başvuruları **önce elektronik ortamda** www.tarimorman.gov.tr internet adresindeki KKYDP başvuru butonundan, daha sonra sözleşme aşamasında projenin gerçekleştirileceği ildeki il müdürlüklerine yaparlar.

İnternet Üzerinden Son Başvuru Tarihi
21.01.2022

Elektronik ortamdaki başvuruların;

- Tüzel kişilerin vergi numarası ve yetkilendirilen kişinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile yapılması zorunludur.
- Gerçek kişilerde ise başvuru sahibi yada yetkilendirdiği kişinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile yapılması zorunludur.

T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIĞI

ALO 174 ALO 177 Görme Engelliler TR

ANA SAYFA BAKAN BAKANLIĞIMIZ BİRİMLER COVID-19 TEDBİRLERİ MİRASIMIZ YEREL TOHUM HİZMETLER BİLGİ MERKEZİ BASIN İLETİŞİM

ÇİFTÇİLERE ÖDENECEK TARIMSAL DESTEKLER BELLİ OLDU

2021 YILINDA YAPILACAK TARIMSAL DESTEKLEMELER VE 2022 YILINDA UYGULANACAK GÜBRE VE SERTİFİKALI TOHUM KULLANIM DESTEKLERİNE İLİŞKİN KARAR

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Karar, tarımsal üretimin ve gıda arz güvenesinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için sektörün daha rekabetçi bir yapıya kavuşması, verim ve kalitesini yerli imkanlarla geliştirilmesi, tarımsal üretimde çevreci teknolojilerin uygulanması amacıyla 2021 yılında uygulanacak

11 Kasım 2021 PERGÖNBE

Resmî Gazete

Sayı : 24150

CUMHURBAŞKANI KARARI

Karar Sayısı: 4768

İbâ: "2021 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemeler ve 2022 Yılında Uygulanacak Gübre ve Sertifikalı Tohum Kullanım Desteklerine İhtisâs Kararı"nın yürürlüğe konulmasına, 5648 sayılı Tercih Kanununun 19 uncu maddesi gereğince karar verilmiştir.

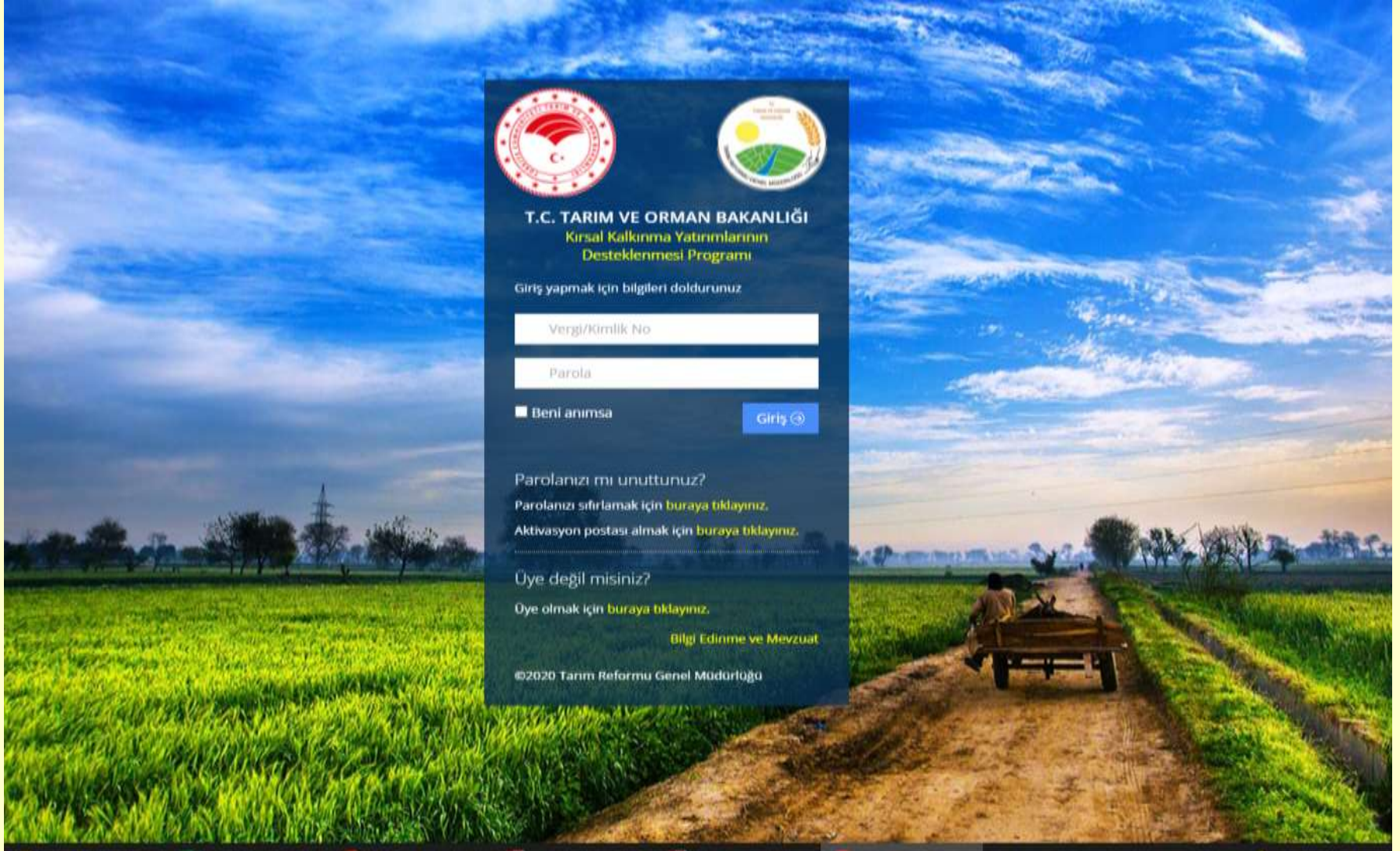
10 Kasım 2021

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

Hızlı
Erişim

- Tarımsal Destekler
- KKYDP Başvuru
- Hayvancılık
- Bitkisel Üretim

Mazot (TL/da)	Gübre (TL/da)	
22	20	
68	8	
24	8	32
20	8	28
30	8	38
29	8	37
27	8	35
19	8	27
18	8	26
17	8	25
17	8	25
8	8	25

**Afyonkarahisar il Tarım ve Orman
Müdürlüğü**

**Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme
Şube Müdürlüğü
İl Proje Yürütme Birimi**

Tel:0272 213 71 00